

HROTE HRVATSKI OPERATOR
TRŽIŠTA ENERGIJE_{d.o.o.}

Godišnji izvještaj

**o sustavu jamstva podrijetla u Republici Hrvatskoj
za 2016. godinu**

Zagreb, veljača 2017.

SADRŽAJ

POPIS TABLICA.....	iii
POPIS SLIKA	iv
1. SUSTAV JAMSTVA PODRIJETLA	5
1.1. Opis sustava jamstva podrijetla.....	5
1.2. Naknade u sustavu jamstva podrijetla.....	6
1.3. Zaključak	11

POPIS TABLICA

Tablica 1: Popis naknada za Registar jamstava podrijetla.....	7
Tablica 2: Popis registriranih korisnika u Registru jamstava podrijetla u 2016. godini.....	8
Tablica 3: Aktivnosti u Registru jamstava podrijetla u 2016. godini - Opskrbljivači.....	9
Tablica 4: Aktivnosti u Registru jamstava podrijetla u 2016. godini - Proizvođač	9

POPIS SLIKA

Slika 1: Logo AIB organizacije.....	5
Slika 2: Zemlje članice AIB organizacije.....	6
Slika 3: Prikaz ukinutih jamstva podrijetla prema opskrbljivačima	10
Slika 4: Prikaz ukinutih jamstva podrijetla prema tehnologijama.....	10
Slika 5: Prikaz država u kojima su ukinuta jamstva podrijetla u 2016. godini	11

1. SUSTAV JAMSTVA PODRIJETLA

1.1. Opis sustava jamstva podrijetla

Direktivom 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora energije i dopuni te naknadnom ukidanju Direktive 2001/77/EZ i Direktive 2003/30/EZ uvedena je obveza uspostavljanja sustava jamstva podrijetla i to izričito u svrhu objavljivanja podataka o primarnom izvoru energije (eng. *disclosure*) kako je navedeno u Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije kojom se ukida Direktiva 2003/54/EZ.

Regulatorni okvir za implementaciju sustava jamstva podrijetla definiran je Zakonom o energiji („Narodne novine“ broj 120/12 i 14/14) koji određuje da se za potrebe dokazivanja udjela energije proizvedene iz pojedinih izvora energije krajnjim kupcima uvodi sustav jamstva podrijetla energije. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13) određuje da je HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o. (HROTE) odgovoran za izdavanje jamstva podrijetla električne energije te za uspostavu i vođenje registra jamstava podrijetla električne energije (u daljnjem tekstu: Registar). Uredbom o uspostavi sustava jamstva podrijetla električne energije („Narodne novine“, broj 84/13 i 20/14) (u daljnjem tekstu: Uredba) i Pravilima o korištenju registra jamstava podrijetla električne energije (u daljnjem tekstu: Pravila) detaljnije se regulira sustav jamstva podrijetla.

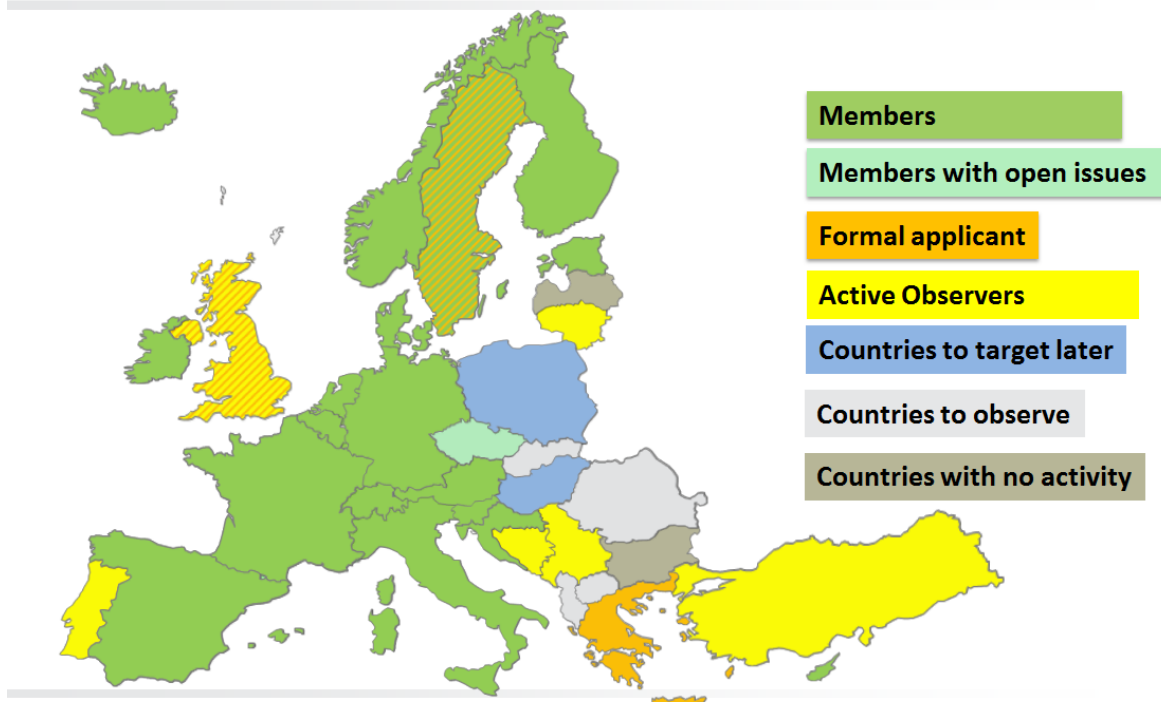
Jamstvo podrijetla (eng. *Guarantees of Origin – GO*) je elektronička isprava sa svrhom dokazivanja podrijetla energije kupcu na način da je određeni udio električne energije koju koristi za svoju potrošnju proizveden iz određenog primarnog izvora energije i treba biti standardizirane veličine od 1 MWh. Jamstvo podrijetla se izdaje ili za proizvedenu električnu energiju iz postrojenja koje koristi obnovljivi izvor energije ili iz visokoučinkovitog kogeneracijskog postrojenja, isključivo na zahtjev povlaštenog proizvođača. Povlašteni proizvođači u sustavu poticanja i koja imaju pravo na poticajnu cijenu nemaju pravo na sudjelovanje u sustavu jamstva podrijetla.

Slika 1: Logo AIB organizacije

Organizacija Association of Issuing Bodies (AIB) regulira europski sustav certificiranja energije – EECS, kojoj se HROTE pridružio kao punopravan član 23. svibnja 2014. godine. Nacionalni protokol implementacije sustava jamstva podrijetla mora biti napisan u skladu s EECS pravilima, nacionalnim zakonima i operativnim procedurama. Organizacija svake godine izrađuje godišnje izvješće za prethodnu godinu o radu organizacije i radu tijela za izdavanje jamstva podrijetla - članova promatrača i članova s punopravnim članstvom.

Status of membership in Europe

Title | 27 February 2017 | Slide: 2
AIB 2011 © 2011. We reserve the rights in this document and in the information contained therein.
Reproduction, use or disclosure to third parties without express authority is strictly forbidden.
The AIB is a non-profit-making international association.

Slika 2: Zemlje članice AIB organizacije

1.2. Naknade u sustavu jamstva podrijetla

Uredbom su predviđene sljedeće obveze troškova sudionika sustava jamstva podrijetla, na način pokrivanja opravdanih troškova vođenja Registra:

- (i) obveza korisnika Registra za plaćanje godišnje naknade za vođenje korisničkog računa;
- (ii) obveza plaćanja godišnje naknade po registriranom proizvodnom postrojenju u registru;
- (iii) obvezu plaćanja naknade za izdavanje jamstva podrijetla i
- (iv) obvezu plaćanja naknade za transakcije uvoza i izvoza jamstava podrijetla.

Sukladno Uredbi visine predmetnih naknada određuje Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) na prijedlog HROTE-a, a uz prethodnu suglasnost Ministarstva gospodarstva.

Tablica 1: Popis naknada za Registar jamstava podrijetla

FIKSNE NAKNADE (godišnje)	NAKNADE (kn)
Godišnja naknada za vođenje računa (opskrbljivač/trgovac)	10.000
Godišnja naknada za vođenje računa (proizvođač)	5.000
Godišnja naknada za vođenje računa (proizvođač čija je ukupna instalirana snaga svih postrojenja u Registru < 0,5 MW)	100
Godišnja naknada po proizvodnom postrojenju > 10 MW	18.000
Godišnja naknada po proizvodnom postrojenju > 5 MW <= 10 MW	8.000
Godišnja naknada po proizvodnom postrojenju > 1 MW <= 5 MW	500
Godišnja naknada po proizvodnom postrojenju > 300 kW <= 1 MW	200
Godišnja naknada po proizvodnom postrojenju > 30 kW <= 300 kW	100
Godišnja naknada po proizvodnom postrojenju <= 30 kW	50
VARIJABILNE NAKNADE (kn/1 MWh)	
Izdavanje jamstva podrijetla	0,23
Uvoz jamstva podrijetla	0,23
Izvoz jamstva podrijetla	0,23

Iznosi varijabilnih naknada iznose jednako za sve 3 naknade (za izdavanje i za transakcije jamstava podrijetla), odnosno 0,23 kn/MWh.

Ova varijanta je izabrana kao izgledna radi očekivanog broja registriranih korisnika Registra i broja postrojenja za koja će se izdavati jamstva podrijetla te analize pokretanja nove djelatnosti u HROTE-u, Poslovna jedinica obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, Odjel provedbe postupka ugovaranja – vođenja Registra.

Iznosi visine naknade su prilagođeni za različite vrste proizvođača, tako primjerice mala sunčana elektrana instalirane snage manje od 30 kW (nije u sustavu poticanja) bi godišnje imala ukupnu naknadu u iznosu od 150 kn, ali bi se mogla marketinški predstavljati ukoliko bi opskrbljivaču prodala svoja jamstva podrijetla (cca 40 GO/g).

Do kraja 2016. godine u Registru su registrirana šest opskrbljivača i jedan proizvođač električne energije, prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 2: Popis registriranih korisnika u Registru jamstava podrijetla u 2016. godini

Datum sklapanja ugovora o korištenju Registra	Korisnik	Djelatnosti korisničkog računa
21.4.2015.	HEP-Opkrba d.o.o.	Opskrbljivač
21.5.2015.	GEN-I Zagreb d.o.o.	Opskrbljivač
17.8.2015.	Proenergy d.o.o.	Opskrbljivač
20.10.2015.	RWE ENERGIJA d.o.o.	Opskrbljivač
27.10.2015.	HEP-Proizvodnja d.o.o.	Proizvođač
21.3.2016.	CRODUX PLIN d.o.o.	Opskrbljivač
20.5.2016.	Hrvatski Telekom d.d.	Opskrbljivač

Kod aktivnosti u 2016. primjećuje se porast s obrzirom na 2015. godinu kada je samo jedan registrirani opskrbljivač (GEN-I Zagreb d.o.o.) trgovao jamstvima podrijetla. HROTE je u 2016. izdavao jamstva podrijetla za dva postrojenja: (i) registriranu hidroelektranu Lešće te (ii) za hidroelektranu Varaždin, za koju je izdao jamstva podrijetla za njenu ukupnu proizvodnju električne energije u 2016. godini.

U 2016. godini u Registru su samo 3 opskrbljivača bila aktivna: GEN-I Zagreb d.o.o., CRODUX-PLIN d.o.o. i HEP-OPSKRBA d.o.o. U tablici 5. prikazan je broj uvezenih, izvezenih i broj ukinutih jamstava podrijetla u 2016. Sukladno članku 17. Metodologije o utvrđivanju podrijetla električne energije, opskrbljivači imaju pravo kupovati i ukidati jamstva podrijetla za svoje kupce do 31. ožujka 2017. godine, što znači da će se dio jamstava podrijetla izdanih tijekom 2016. poništavati u prvom kvartalu 2017.

Kroz Nacionalni akcijski plan za zelenu javnu nabavu koji je donijela Vlada Republike Hrvatske 26. kolovoza 2015. propisano je kako je ponuditelj (opskrbljivač) dužan dokazati isporuku električne energije iz obnovljivih izvora (2015.-2017.:50%, 2018.-2020.:100%) kroz dostavu odgovarajuće potvrde iz Registra jamstava podrijetla električne energije ili drugih dokaza sukladno propisima kojima se uređuje sustav jamstva podrijetla električne energije. Isto tako, na kraju svake godine trajanja ugovora opskrbljivač je dužan dostaviti dokaz o podrijetlu električne energije kojom je opskrbljivao kupca kako bi dokazao da je barem 50% električne energije podrijetlom iz obnovljivih

izvora i/ ili visokoučinkovite kogeneracije, odnosno da je 100% električne energije podrijetlom iz obnovljivih izvora. Pri tome se podnosi odgovarajuća potvrda iz Registra jamstava podrijetla električne energije ili drugi dokaz sukladno propisima kojima se uređuje sustav jamstva podrijetla električne energije.

HROTE je u 2016. godini izdao potvrdu o sudjelovanju u Registru jamstava podrijetla opskrbljivaču GEN-I Zagreb d.o.o., koji je ukinuo certifikate (93658 GO) zbog okvirnog sporazuma za opskrbu električnom energijom za kupca - Republika Hrvatska, Državni ured za središnju javnu nabavu te opskrbljivaču CRODUX PLINU d.o.o. (500 GO) zbog opskrbe zelenom energijom za kupca - CRODUX DERIVATI DVA d.o.o.

Tablica 3: Aktivnosti u Registru jamstava podrijetla u 2016. godini - Opskrbljivači

Aktivnosti opskrbljivača u Registru JP				
Korisnik Registra JP	Broj uvezenih JP	Broj izvezenih JP	Broj ukinutih JP za potrošnju EE u 2016.	Broj JP kupljenih kroz transfer u RH
GEN-I Zagreb d.o.o.	98.000	3.386	94.614	0
CRODUX-PLIN d.o.o.	500	0	500	0
HEP-OPSKRBA d.o.o.	0	0	20.958	20.958

Tablica 4: Aktivnosti u Registru jamstava podrijetla u 2016. godini - Proizvođač

Aktivnosti proizvođača u Registru JP				
Korisnik registra	Ime postrojenja	Broj izdanih JP	Broj izvezenih JP	Broj JP prodanih kroz transfer u RH
HEP-Proizvodnja d.o.o.	HE Lešće	99.861	132.903	
HEP-Proizvodnja d.o.o.	HE Varaždin	503.475	0	20.958

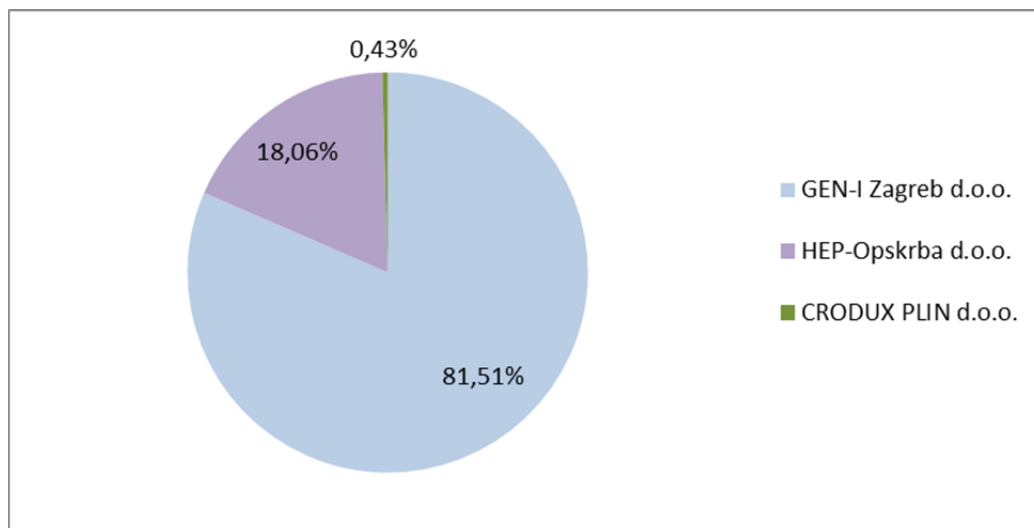
Kod aktivnosti u 2016. za proizvođače može se primijetiti kako je u istoj godini HEP-Proizvodnja d.o.o. registrirala još jedno proizvodno postrojenje, hidroelektranu Varaždin, instaliranje snage 95 MW.

Za hidroelektranu Lešće vidljivo je iz Tablice 6. kako je razlika između broja izdanih i izvezenih jamstava podrijetla u Registru, a iz razloga što su sva jamstva podrijetla izdana u 2015. izvezena izvan Registra u 2016.

HEP-Proizvodnja d.o.o. je dio jamstava podrijetla iz hidroelektrane Varaždin prodala HEP-Opkrbi d.o.o., što se uočava iz obje tablice, a sa preostalim iznosom certifikata može se trgovati do dana isteka istih.

Može se zaključiti kako je u 2016. godini dio proizvedene električne energije, odnosno za nju izdana jamstva podrijetla iz hidroelektrane Lešće, bilo namijenjeno za izvoz, a iz hidroelektrane Varaždin namijenjeno za prijenos unutar Registra/hrvatske domene, tj. u svrhu opskrbe domaćih kupaca HEP-OPSKRBE d.o.o.

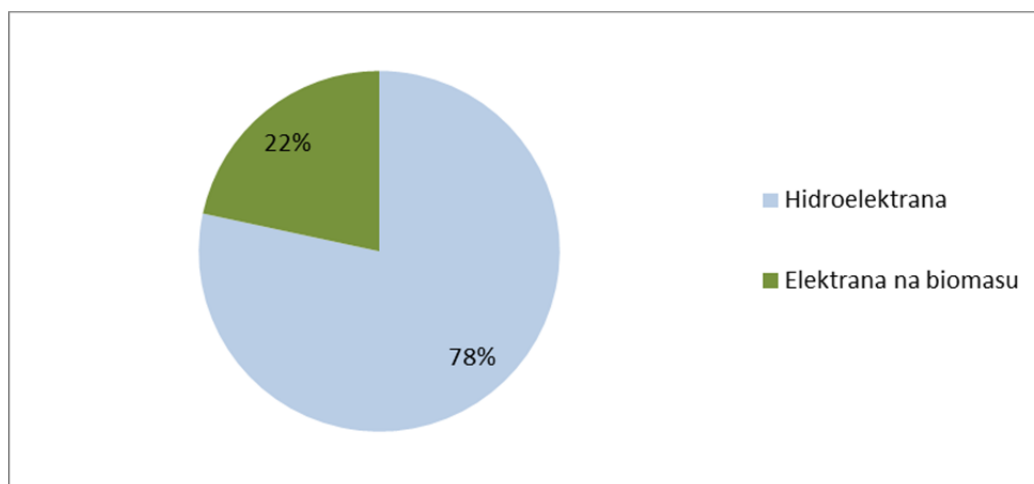
Slike 3., 4. i 5. prikazuju raspodjelu ukinutih jamstava podrijetla prema opskrbljivačima, raspodjelu ukinutih jamstava podrijetla prema tehnologijama i države u kojima su izdana jamstva podrijetla za opskrbu hrvatskih kupaca, sve iskazano u %.

Slika 3: Prikaz ukinutih jamstva podrijetla prema opskrbljivačima

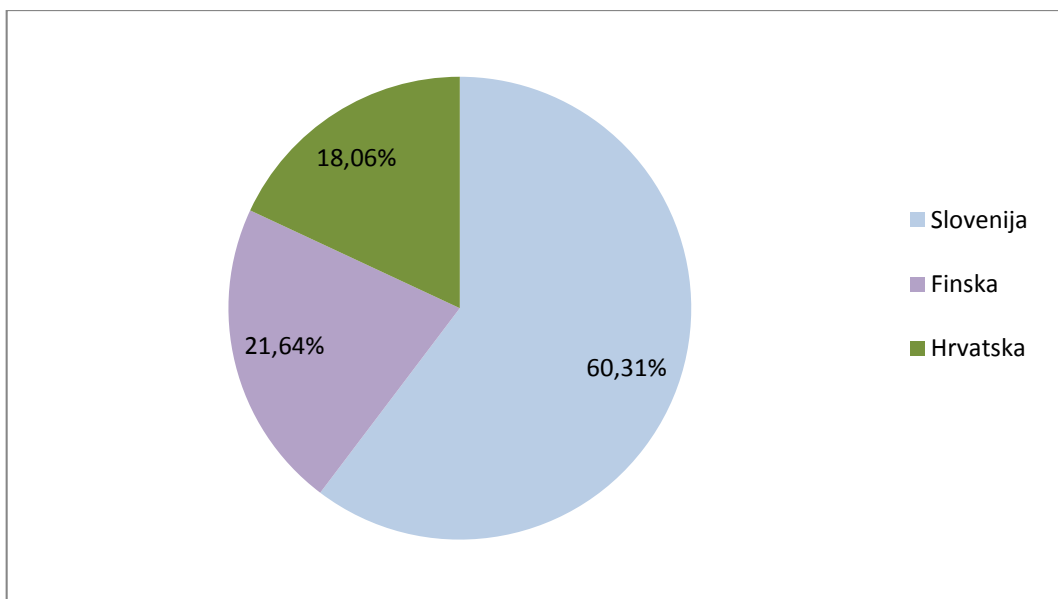
Što se tiče ukinutih jamstava podrijetla prema opskrbljivačima, možemo primjetiti kako je u 2016. godini najviše jamstava podrijetla ukinuo GEN-I ZAGREB d.o.o. za svoje kupce, točnije 82% od ukupne raspodjele na 3 opskrbljivača.

Od svih tehnologija obnovljivih izvora energije u 2016. godini, ukinuta jamstva podrijetla su izdana samo iz hidroelektrana i elektrana na biomasu i to za hidroelektrane u značajno većem postotku, ukupno 78%.

Slika 4: Prikaz ukinutih jamstva podrijetla prema tehnologijama

Države podrijetla ukinutih jamstava podrijetla u 2016. su Slovenija, Finska i Hrvatska. Opskrbljivač GEN-I ZAGREB d.o.o. je za svoje kupce ukinuo jamstva podrijetla iz Slovenije, što je rezultiralo najvećim postotkom 60,3% kao i već spomenutim najvećim postotkom ukinutih jamstava podrijetla prema opskrbljivačima.

Slika 5: Prikaz država u kojima su ukinuta jamstva podrijetla u 2016. godini

1.3. Zaključak

Potpuna implementacija Registra je započela 2. veljače 2015. godine. Tijekom 2015. u Registru su registrirani prvi korisnici, opskrbljivači. Prvi proizvođač električne energije HEP Proizvodnja d.o.o. se registrirao krajem godine, s upisom svojeg prvog postrojenja: HE Lešće. U 2016. HEP-Proizvodnja d.o.o. je registrirala i drugu elektranu, HE Varaždin. U 2016. godini zabilježen je rast aktivnosti u Registru, što zbog porasta potražnje kupaca električne energije za zajamčenom strukturom električne energije (za obnovljivim izvorima energije) u Hrvatskoj, kao i zbog obveza opskrbljivača u sustavu zelene javne nabave te namjera za ostvarivanjem dodatnih prihoda putem trgovine jamstvima podrijetla.

U 2017. očekuje se još veća zainteresiranost za istima te registriranje novih proizvodnih postrojenja (postrojenja koja izlaze iz sustava poticanja obnovljivih izvora energije i ostalih postrojenja na obnovljive izvore energije u vlasništvu HEP-Proizvodnje d.o.o.).

DIREKTOR

Boris Abramović